

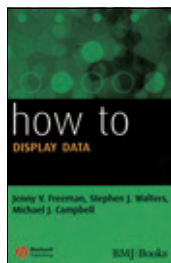
Alt i alt er dette en særdeles godt gjennomarbeidet bok om emnet apikale periodontitter, og boken anbefales på det varmeste. Det som er å vite om apikale periodontitter finnes mellom disse permene.

Atle Brynjulfsen

Oxford: Blackwell Munksgaard Ltd; 2008. 478 sider. ISBN 978-14051-4976-1.

Jenny V. Freeman, Stephen J. Walters, Michael J. Campbell

How to display data

Det forekommer titt og ofte at presentasjoner av data fra undersøkelser er ufullstendige eller misvisende. Tilsvarende forekommer dessverre også i fagtidsskrifter. Boken «How to display data» har til hensikt å gjøre sine lesere i stand til å formidle mest mulig informasjon på en enkel, korrekt og oversiktlig måte. Den beskrives som en håndbok i fremstilling av tabeller og grafer for forskningsformål, og er den siste i BMJ Books «how to» serie. Den skal hjelpe forskere når de skal publisere sine resultater i fagtidsskrifter, eller presentere dem på kongresser. «How to display data» kan også være nyttig i forbindelse med kritisk evaluering av faglitteratur. Ved å vise hvordan figurer og tabeller bør være, og helst hvordan de ikke skal være, ønsker forfatterne å høyne kvaliteten på presentasjonen av forskningsresultater.

Etter et kort innledende kapittel om presentasjon av data, følger ett med eksempler på hvordan det ikke skal gjøres. Presentasjon av kategoriske og kvantitative data beskrives i egne kapitler. Deretter vises fremstilling av relasjoner mellom to kontinuerlige variabler (korrelasjon og regresjon) for så å gjennomgå fremstilling av tabeller og rapportering av funn. Videre tar boken for seg tidsserier og overlevelseskurver før man i Kapittel 9 gir råd om utforming av tabeller og figurer for bruk som lysbilder eller i postere.

Bokens overordnede filosofi for utformingen av grafer, tabeller og lysbilder er: «The amount of information

should be maximized for the minimum amount of ink», altså utfyllende, men enkelt mulig. Forfatterne understreker gjentatte ganger at enkelhet ikke er en akseptabel unnskyldning for å sløyfe antallet enheter som estimerer bygger på, eller unnlate å vise at aksene i en graf ikke tar utgangspunkt i origo. Av praktiske grunner frarådes utstrakt bruk av tredimensjonale grafer og mange farger. Boken krever lite eller ingen forkunnskaper i statistikk, og hvor det oppstår et slikt behov, gis en kortfattet, men adekvat forklaring. Stoffet er gitt en praktisk vinkling og retningslinjene for fremstilling av grafer og tabeller gjengis i faktaruter. Hvert kapittel innledes med en kort disposisjon og avsluttes med en punktvis oppsummering av anbefalingene, samt relevante referanser. Utstrakt bruk av samme datasett som illustrasjon i flere sammenhenger letter lesing og forståelse. Videre er det positivt at forfatterne oppgir navnene på aktuelle programpakker for fremstilling av diagrammer.

«How to display data» er skrevet på et lett forståelig engelsk. I tillegg til de ni kapitlene har boken en oversiktlig innholdsfortegnelse, detaljert stikkordregister, og et vedlegg som presenterer CONSORT («Revised recommendations for improving the quality of reports of parallel group randomised trials»). Trykk og innbinding er av jevnt god kvalitet, og det er få språklige feil. Verre er det at totalt antall barn, og dermed noen av prosentene i Tabell 4.1 er feil, og at skjæringspunktet (a) forveksles med helningskoeffisienten (b) i ligningen for regresjonslinjen i Figur 5.5. Imidlertid er omtalen av a og b korrekt i teksten. Når det i Kapittel 6 henvises til retningslinjene for fremstilling av tabeller, skal det være Box 1.2, ikke til den ikke-eksisterende Box 6.1.

«How to display data» oppfyller sin intensjon som håndbok både innholdsmessig og pedagogisk. Mens eksisterende lærebøker i statistikk for helsepersonell oftest gir en kort omtale av tabeller og et fåtall grafer, beskriver «How to display data» hele 19 forskjellige diagrammer og deres anvendelsesområde i detalj. I odontologisk sammenheng dekker boken de fleste behov for kandidater under spesialist-,

videre- og forskerutdanning. Den vil først og fremst kunne være til god hjelp under skriving av artikler og avhandlinger.

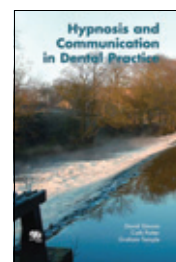
Selv om det forekommer enkelte feil i «How to display data» kan boken anbefales for spesialist-, videre- og forskerutdanningskandidater og den bør finnes i odontologiske fagbiblioteker.

Ola Haugejorden

Oxford: Blackwell Publishing, BMJ Books; 2008. 109 sider, 24 tabeller, 52 figurer. ISBN978 1 4051 3974 8.

Davis Simons, Cath Potter, Graham Temple, editors:

Hypnosis and communication in dental practice

I følge redaktørene er boken «skrevet av tannleger for tannleger og hele tannhelseteamet.» Redaktørene er engelske tannleger som i mange år har brukt hypnose som en del av sitt repertoar i pasientbehandlingen. Som tittelen viser, handler boken om hypnose, men også mye om klinisk kommunikasjon, der hypnose er presentert som et naturlig supplement på linje med sedasjon.

Del 1 omhandler historikk, definisjoner og teorier, fra hypnose første gang ble beskrevet av en lege i Skottland i 1843, via et mangfold av mer eller mindre mystiske forklaringer og fram til i dag. Ifølge forfatterne er hypnose i dag blitt: «et redskap for medisinske og dentale intervensjoner for å bidra til avslapning og reduserte spenninger, som et tilskudd til anestesi og sedasjon».

Del 2 omhandler hypnose og pasientkommunikasjon. «One aim of the use of hypnosis in dental treatment is to increase the patient's own control over their thoughts, feelings and behaviour.» Forfatterne gir dette eksempelet som svar til pasienter som vil vite hva hypnose er: «Hypnose er en trygg, naturlig prosess, som kan minne om vanlig dagdrømming eller å bli «opplukt» av en bok eller film». I hypnose er det vanlig å føle seg fysisk avslappet